

DR HERBERT SCHMIDT
Eberswalde, NRD

Zagospodarowanie lasów chłopskich w Niemieckiej Republice Demokratycznej

Ведение хозяйства в крестьянских лесах Германской Демократической Республики

Die Bewirtschaftung der Bauernwälder in der Deutschen Demokratischen Republik

Powierzchnia lasów i stosunki własności

Lasy Niemieckiej Republiki Demokratycznej zajmują powierzchnię 2 956 607 ha¹, z czego dwie trzecie przypada na lasy państwowe, a jedna trzecia na lasy nie stanowiące własności państwa. Powierzchnia lasów nie stanowiących własności państwa wynosi zatem 1 milion ha, przy czym w skład jej wchodzi lasy rolniczych spółdzielni produkcyjnych (LPG-Wald)², lasy prywatne oraz kościelne. Udział lasów chłopskich (tj. lasów rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz lasów będących własnością chłopów-spółdzielców) w ogólnym areale lasów nie stanowiących własności państwa wyraża się powierzchnią wynoszącą około 900 tys. ha. Niniejszy artykuł zawiera informacje dotyczące zagospodarowania tej właśnie grupy lasów chłopskich.

Wysoki udział powierzchniowy lasów chłopskich wskazuje, że lasy te stanowią istotny element składowy gospodarki narodowej, którego znaczenie dla sprawy budowy socjalizmu w Niemieckiej Republice Demokratycznej nie może być niedoceniane. Lasy chłopskie nie mogą bowiem w chwili obecnej poprzestawać na zaspokajaniu potrzeb rolnictwa czy na pełnieniu roli „żywej kasy oszczędności” swych właścicieli. Stosownie do swego obszaru, powinny one wносить coroczny wkład do zaopatrzenia kraju w surowiec drzewny, a ponadto spełniać wyznaczone zadania w zakresie pozagospodarczych funkcji lasu.

Skład gatunkowy lasów nie stanowiących własności państwa kształtuje się następująco: sosna i modrzew — 65,1⁰%, świerk, jodła i daglezja — 16,2⁰%, dąb — 4,4⁰%, buk i inne liściaste twarde — 8,2⁰%, liściaste miękkie — 6,1⁰%. Według danych inwentaryzacji wielkopowierzchniowej, przeprowadzonej w 1957 r., przeciętna zasobność lasów nie stanowiących własności państwa wynosi 108 m³/ha.³

Etapy rozwoju

W celu lepszego zrozumienia aktualnych metod zagospodarowania lasów chłopskich, wydaje się niezbędne przedstawienie krótkiego zarysu rozwoju lasów chłopskich po 1945 r.

¹ Statistisches Jahrbuch der DDR—1962, VEB Deutscher Zentralverlag, Berlin 1962, str. 423.

² Wald der Landwirtschaftlichen Produktionsgenossenschaften.

³ Statistisches Jahrbuch der DDR 1960/61, VEB Deutscher Zentralverlag, Berlin 1961, str. 506.

Udział lasów państwowych w Niemczech przed 1945 r. wynosił 27%, lasów korporacyjnych 19%, a lasów prywatnych 54%. Lasy Niemieckiej Republiki Demokratycznej stanowią obecnie w 64,4% własność państwową, pozostałe 35,6% jest własnością spółdzielczą i prywatną. Wykazane powyżej zmiany w strukturze własności leśnej nastąpiły wskutek parcelacji wielkich majątków leśnych przeprowadzonej w latach 1945/1946 na podstawie demokratycznej reformy rolnej. W wyniku powyższej reformy, która stanowiła politycznie i ekonomicznie niezbędny przewrót stosunków agrarnych na wsi a jednocześnie odpowiadała pragnieniom robotników rolnych, przesiedleńców i małorolnych chłopów, nastąpiło znaczne zwiększenie liczby zarówno właścicieli lasów, jak i drobnych parceli leśnych. W okresie bowiem reformy rolnej rozdzielono wśród byłych robotników rolnych i chłopów nie posiadających lasu ponad 400 tys. ha lasu. Lasy stały się w ten sposób ważną częścią składową drobnych gospodarstw rolnych wpływając korzystnie na ekonomiczne umocnienie się tych gospodarstw. Liczni chłopci posiadający własność leśną po niedługim czasie zrozumieli jednak, że prowadzenie gospodarki na oddzielnych parcelach powoduje wiele niekorzystnych następstw oraz, że należy zapoczątkować nowe formy gospodarowania, pozwalające na zwiększenie produkcji leśnej. Połączyli się oni w tym celu w „zespoły leśne”, aby przez wzajemną pomoc i wspólną pracę osiągnąć lepsze wyniki gospodarcze. Jednakże perspektywy rozwoju zespołów leśnych były w ramach socjalistycznej przebudowy rolnictwa dość ograniczone, zespoły bowiem nie były w stanie wpłynąć na zmianę stosunków produkcji. Tymczasem budowa socjalizmu wymaga właśnie socjalistycznych stosunków produkcji. Dopiero z chwilą włączenia lasów chłopskich do rolniczych spółdzielni produkcyjnych stworzone zostały warunki niezbędne do zbudowania wysoko wydajnego, spółdzielczo-socjalistycznego gospodarstwa leśnego.

Dobrowolne, spółdzielcze zespolenie się drobnych właścicieli lasu w celu łącznego zagospodarowania działek leśnych daje możliwość podwyższenia produkcji drewna przy jednoczesnym uwzględnieniu zarówno wymogów gospodarczych, jak i warunków biologiczno-siedliskowych. Niekorzystne ukształtowanie powierzchniowe, rozdrobnienie i duża liczebność małych parceli lasu uniemożliwia jakąkolwiek racjonalną działalność gospodarczą. Natomiast spółdzielcze zagospodarowanie zespolonych powierzchni leśnych pozwala na szybkie zalesienie gruntów i wyrównanie w niedługim czasie zaległości w pielęgnowaniu lasu, ułatwia przeprowadzenie pilnych prac melioracyjnych na zdegradowanych siedliskach leśnych oraz stwarza warunki wykorzystania wszystkich rezerw produkcyjnych lasu.

Organizacja i planowanie

Na podstawie zarządzenia o zadaniach państwowych przedsiębiorstw leśnych oraz o ochronie lasów rolniczych spółdzielni produkcyjnych i lasów prywatnych z 11 lutego 1959 r., sprawowanie opieki nad lasami rolniczych spółdzielni produkcyjnych i lasami prywatnymi, jak również wykonywanie nadzoru i kontroli realizacji przewidzianych w planie gospodarki narodowej zadań planowych całego gospodarstwa leśnego, należy do obowiązków państwowych przedsiębiorstw leśnych (StFB)¹.

Wykonywanie funkcji opieki nie jest jednak identyczne z prowadzeniem gospodarki w lasach rolniczych spółdzielni produkcyjnych. W myśl bowiem wzorcowego statutu tych spółdzielni, lasy spółdzielcze stanowią gałąź produkcji ubocznej danej spółdzielni i są zagospodarowane przez samych członków spółdzielni. Państwowe przedsiębiorstwa leśne służą natomiast spółdzielniom wszechstronną pomocą i poparciem w organizacji zagospodarowania lasu. Do wykonywania zadań wynikających z obowiązku

¹ Staatliche Forstwirtschaftsbetriebe.

opieki nad lasami spółdzielczymi upoważniony jest przede wszystkim miejscowy leśniczy.

Wszystkie lasy nie stanowiące własności państwa, znajdujące się w granicach poszczególnych państwowych przedsiębiorstw leśnych, są podzielone na leśnictwa nadzorcze (Betreuungsreviere). Zależnie od wielkości spółdzielczej własności leśnej, leśnictwo nadzorcze może obejmować lasy należące do jednej lub większej liczby (nawet powyżej 20) rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Ze względu na rozproszenie przestrzenne lasów spółdzielczych i lasów prywatnych, nie zawsze można było stworzyć leśnictwa składające się wyłącznie z lasów spółdzielczych oraz leśnictwa, w skład których wchodziłyby tylko lasy prywatne. W związku z tym w granicach poszczególnych przedsiębiorstw lasów państwowych występują obecnie poza leśnictwami państwowymi oraz leśnictwami wyłącznie nadzorczymi, również leśnictwa o charakterze mieszanym, obejmujące lasy obydwu form własności.

Funkcje leśniczych lasów spółdzielni produkcyjnych oraz lasów prywatnych wykonywane są przez pracowników państwowych przedsiębiorstw leśnych. Od rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie otrzymują oni jednak żadnego wynagrodzenia. Należność za państwową opiekę nad swymi lasami rolnicze spółdzielnie produkcyjne i właściciele lasów prywatnych uiszczają w formie odpowiednich opłat, których wysokość zależy zarówno od obszaru posiadanego lasu jak i od rozmiaru użytkowania. Zadaniem leśniczego lasów spółdzielczych lub lasów prywatnych jest przede wszystkim przekształcenie gospodarstw leśnych we wzorowe działy produkcyjne wielkich gospodarstw rolnych, jak również zabezpieczenie wykonania planowych zadań państwowych i pokrycia własnych potrzeb spółdzielni. Zadania te obejmują w szczególności fachowe kierownictwo oraz pomoc przy projektowaniu zabiegów gospodarczych, przy organizowaniu i wykonywaniu prac leśnych, jak również przy pracach związanych z ocenianiem i bilansowaniem zapasów rosnących. Wielostronne zadania wpływające z tytułu pełnienia funkcji opiekuńczo-nadzorczych są każdorazowo wykazywane w umowach zawieranych corocznie między rolniczą spółdzielnią produkcyjną a państwowym przedsiębiorstwem leśnym.

Zgodnie z uchwałami podjętymi w 1955 r. na IV Konferencji Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, włączenie lasu do spółdzielni powinno być poprzedzone inwentaryzacją powierzchni leśnej i zapasu drzewnego, jak również oceną wartości lasu. Wykonanie powyższych czynności jest nieodzowne przy oznaczaniu wysokości wkładu inwentarzowego (Inventarbeitrag) oraz przy regulowaniu spłat pieniężnych. Wkład inwentarzowy stanowi podstawową bazę gospodarczą każdej spółdzielni i jest wnoszony przez każdego członka oddającego swoją ziemię w spółdzielcze użytkowanie. Wkład inwentarzowy stanowi w gospodarstwie leśnym finansowe zabezpieczenie produkcji leśnej i w związku z tym jego wysokość powinna być ustalana na poziomie kosztów niezbędnych na założenie i zabezpieczenie uprawy leśnej. Wysokość wkładu inwentarzowego przypadającego na 1 ha włączonego lasu jest ustalana dla poszczególnych spółdzielni produkcyjnych w sposób jednolity. W ten sposób zostają stworzone jednakowe podstawy wyjściowe dla wszystkich spółdzielców oddających swój las do rolniczej spółdzielni produkcyjnej.

W celu utrzymania zasady jednolitości, włączanie lasu do spółdzielni nastąpiło według tych samych założeń, jakie obowiązywały przy włączaniu gruntów rolnych i rolniczego inwentarza gospodarczego. W przeciwieństwie jednak do rolnictwa, w leśnictwie nie ma możliwości dokonania rozdziału gruntu od inwentarza i włączania każdego z nich oddzielnie. Grunt leśny i rosnący na nim drzewostan stanowią bowiem jedność gospodarczą. Mimo, że stosowanie w odniesieniu do drzewostanów rosnących określenia „inwentarz” jest z ekonomicznego punktu widzenia nieprawi-

dłowe, to jednak ze względu na zachowanie jednolitości terminologii będzie używane również i w dalszej części artykułu. W tym samym sensie należy także rozumieć pojęcie „wkład inwentarza leśnego”¹.

Grunt leśny, włączony do rolniczej spółdzielni produkcyjnej w celu wspólnego użytkowania, pozostaje nadal własnością członka spółdzielni, natomiast drzewostany stają się własnością wspólną. Za wniesiony grunt leśny są wypłacane odpowiednie udziały gruntowe.

Lasy włączane do spółdzielni podlegają przejęciu za pośrednictwem komisji rolniczej spółdzielni produkcyjnej, działającej pod kierunkiem miejscowego leśniczego lub innego rzeczoznawcy państwowego przedsiębiorstwa leśnego. Komisja dokonuje oceny drzewostanów pod względem ilościowym i jakościowym. Uzyskany w ten sposób materiał faktograficzny stanowi podstawę do obliczenia wartości drzewostanów, jak również do zaplanowania zabiegów hodowlanych — do czasu sporządzenia pierwszego operatu urządzeniowego. Do określenia wartości drzewostanu służą opracowane w tym celu „Tablice pomocnicze do szacowania wartości drzewostanów w lasach rolniczych spółdzielni produkcyjnych i w lasach prywatnych”. Tablice te podają wartość 1 hektara drzewostanu o zadrzewieniu 1,0, zróżnicowaną według bonitacji i wieku. Dane dotyczące wartości drzewostanów obliczono według metody współczynników wartości klas wieku przy użyciu zmodyfikowanego wzoru Glaser a.

Gdy las został już włączony do spółdzielni, a jego wartość oszacowana, wtedy można przystąpić do odliczenia wysokości wkładu inwentarza leśnego, jednolicie ustalonego dla każdej spółdzielni. Członek spółdzielni oddający las w spółdzielcze władanie uzyskuje z tą chwilą uprawnienia do otrzymania zwrotu tzw. dodatkowego wkładu inwentarzowego, w wysokości różnicy między ustalonym wkładem inwentarzowym a obliczoną wartością drzewostanów. Spłata równowartości dodatkowego wkładu inwentarza powinna nastąpić w miarę możliwości w formie rat płatnych corocznie w ciągu okresu ustalonego przez zebranie rolniczej spółdzielni produkcyjnej. Źródłem spłat ratalnych mogą być jednak wyłącznie nadwyżki uzyskiwane w spółdzielczym gospodarstwie leśnym. W celu zabezpieczenia planowego rozwijania i finansowania spółdzielczej gospodarki leśnej utworzony został fundusz gospodarstwa leśnego.

Jeżeli wskutek niekorzystnej struktury klas wieku i konieczności ponoszenia wysokich nakładów na odnowienie, pielęgnowanie i ochronę lasu spółdzielnia nie dysponuje wystarczającą ilością środków własnych, wtedy może ona korzystać z długoterminowych i niskoprocentowych kredytów państwowych przeznaczonych na zagospodarowanie lasu. Ponadto, w wypadkach wyjątkowych, spółdzielnia może oddać do dyspozycji swego gospodarstwa leśnego odpowiednie kredyty z funduszu środków podstawowych.

Rentowność spółdzielczego gospodarstwa leśnego zależy od prawidłowego pod względem organizacyjno-technicznym ukształtowania procesu produkcyjnego. Ważnym momentem jest w tym wypadku prowadzenie dla lasów spółdzielczych oddzielnego planowania i księgowości. Już same różnice w zakresie okresów produkcyjnych i wysokości nakładów pracy są wystarczającym powodem do stosowania w rolnictwie i leśnictwie oddzielnego planowania i oddzielnej księgowości. Wszystkie zabiegi gospodarcze znajdują swoje odbicie w corocznych planach gospodarczych ustalanych w oparciu o plany perspektywiczne. Roczne plany gospodarcze stanowią część składową ogólnego planu produkcji rolniczej spółdzielni produkcyjnej.

Każda rolnicza spółdzielnia produkcyjna, posiadająca własne gospodarstwo leśne, dąży do wykonania planowych robót leśnych siłami własnych pracowników. W spół-

¹ Beiträge zur Ökonomik der Landwirtschaftlichen Produktionsgenossenschaften, Teil Waldwirtschaft, Schriftenreihe für Forstökonomie. Heft 5/II, VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag Berlin.

dzielniach z większą posiadłością leśną tworzy się w tym celu stałe brygady robotników leśnych lub brygady powołane do wykonywania sezonowych prac leśnych takich jak odnowienie lasu i użytkowanie lasu. Jeżeli planowe prace leśne nie mogą być wykonane przez członków spółdzielni, wtedy istnieje możliwość uzyskania pomocy ze strony sąsiadujących rolniczych spółdzielni produkcyjnych lub państwowych przedsiębiorstw leśnych.

Gospodarka leśna wymaga stosowania znacznie mniejszego nakładu pracy, a zatem i mniejszej liczby robotników aniżeli gospodarka rolna. Względnie małe zapotrzebowanie na siłę roboczą jakie występuje w rolnictwie w okresie zimy, stwarza dogodną możliwość wyrównywania zapotrzebowania na siłę roboczą między gospodarstwem rolnym a leśnym. Poza ścinką można w miesiącach od grudnia do marca prowadzić wiele prac leśnych, takich jak na przykład czyszczenie zrębów, przygotowanie gleby, pozyskiwanie nasion drzew iglastych, podkrzesywanie, budowa dróg leśnych, zrywka i transport drewna. Dążąc do obniżenia nakładów czasu, kosztów i pracy i uczynienia gospodarstwa leśnego bardziej rentownym, przywiązuje się wielkie znaczenie do mechanizacji i technizacji prac leśnych, jak również do fachowo-leśnego szkolenia członków spółdzielni. Liczne spółdzielnie z większą posiadłością leśną pozyskują drewno za pomocą własnych pił motorowych, przy czym najlepsze wyniki są osiągnięte przy użyciu piły jednoosobowej typu ES 35. W miesiącach zimowych ostatnich lat poważna liczba członków spółdzielni produkcyjnych uczestniczyła w centralnych kursach szkoleniowych, zorganizowanych przez państwowe przedsiębiorstwa leśne, składając po zakończeniu kursu egzamin na motorniczych pił motorowych i kwalifikowanych robotników leśnych.

Zasady zagospodarowania lasu

Jest rzeczą znaną, że lasy chłopskie w porównaniu z lasami państwowymi wykazują na ogół niższy przyrost miąższości w przeliczeniu na jednostkę powierzchni leśnej. Lasy chłopskie były w przeszłości traktowane jak przysłowiowy „pasierb” i służyły za przykład złego gospodarowania. Źródeł tego stanu nie można się doszukiwać tylko w różnicach siedliskowych i w gorszych aniżeli w lasach państwowych warunkach produkcji. Główną przyczyną niskiej wydajności lasów chłopskich jest ich nadmierne rozdrobnienie w połączeniu ze szkodliwymi formami ubocznego użytkowania lasu. Rezultaty takiego sposobu gospodarowania są przedstawione na fotografii 1 i 2. Dopiero po usunięciu powyższych przyczyn staje się możliwe prowadzenie planowego spółdzielczego gospodarstwa leśnego, w pełni wykorzystującego możliwości produkcyjne lasów chłopskich (fotografie 3 i 4).

W myśl wzorcowego statutu rolniczych spółdzielni produkcyjnych, wszystkie spółdzielnie dysponujące własnymi lasami są zobowiązane do „zachowania lasu spółdzielczego i zagospodarowania go według postępowych metod gospodarczo-leśnych”¹. Wzorem dla lasów rolniczych spółdzielni produkcyjnych są w tym względzie lasy państwowe. Kierunkowskazem w dziedzinie czynności hodowlanych są nowe „Zasady hodowli lasu w Niemieckiej Republice Demokratycznej” ustalone w 1961 roku².

Niektóre spośród ważniejszych zasad hodowlanych zawartych w powyższej instrukcji przewidują:

- wykorzystanie i podwyższenie potencjału produkcyjnego siedlisk leśnych,
- tworzenie drzewostanów mieszanych o zróżnicowanej strukturze,

¹ Beschluss über die Musterstatuten der Landwirtschaftlichen Produktionsgenossenschaften vom 9. 4. 1959. Gesetzblatt der DDR, Teil I, str. 333.

² Grundsätze zur waldbaulichen Behandlung der Forsten in der Deutschen Demokratischen Republik. Forst und Jagd 1961, 11, H. 12, str. 528—529.

Ryc. 1. Negatywny starodrzew sosnowy (wynik gospodarki małopowierzchniowej) oraz grabienia ściółki leśnej.

- produkowanie możliwie największych ilości surowca drzewnego o dobrej jakości, w sortymentach odpowiadających potrzebom gospodarki narodowej,
- intensyfikację i racjonalizację prac odnowieniowych i pielęgnacyjnych.

Celem zagospodarowania jest wytworzenie lasu odpowiadającego warunkom siedliskowym. Prowadzenie gospodarki leśnej dostosowanej do warunków siedliskowych (standortgerechte Forstwirtschaft) daje się w lasach chłopskich urzeczywistnić dopiero wtedy, jeżeli planowanie, urządzenie lasu i hodowla lasu zostaną oparte na podstawach siedliskowych. W związku z tym oraz stosownie do zarządzenia w sprawie podwyższenia produktywności lasów rolniczych i spółdzielni produkcyjnych i lasów prywatnych z 21 marca 1961 r., rozpoczęto w 1961 r. prace zmierzające do siedliskowego i urządzeniowo-technicznego opracowania lasów spółdzielczych i prywatnych.

Prace urządzeniowe są prowadzone na podstawie instrukcji urządzeniowej dla lasów państwowych¹, przy czym koszt urządzenia lasów jest pokrywany z budżetu państwa.

Ryc. 2. Granice chłopskich parceli leśnych z fragmentami odnowienia.

¹ Betriebsregelungsanweisung für den Volkswald in der DDR (BRA-I). Herausgegeben vom Ministerium für Landwirtschaft, Erfassung und Forstwirtschaft, Institut für Forsteinrichtung und Standortserkundung Potsdam 1961.

Ryc. 3. Las bukowy zagospodarowany
przerębowo w jednej ze wspólnot
liczącej setki lat.

Ryc. 4. Drzewostan sosnowy średniej
klasy wieku z podrostem.

(Zdjęcia H. S c h m i d t)

Specyfika warunków i własności lasów spółdzielczych i prywatnych spowodowała konieczność wprowadzenia do wymienionej instrukcji nieznacznych tylko zmian i uzupełnień. Również w zakresie taksacji i inwentaryzacji, przeprowadzanych na podstawie powierzchni próbnych przy zastosowaniu metod statystyczno-matematycznych, nie stwierdzono żadnych różnic techniczno-metodycznych. Przy dokonywaniu taksacji i inwentaryzacji każdy drzewostan jest traktowany jako jednostka taksacyjna bez względu na granice poszczególnych własności. Wyniki prowadzonych w ten sposób prac urzędniowych odpowiadają pod względem stopnia dokładności i intensywności rezultatom osiąganym w tym zakresie w lasach państwowych.

Użytkowanie lasów chłopskich powinno być przeprowadzone pod kątem widzenia pielęgnacji drzewostanu i gleby. Nie istnieją w tym względzie jakiegokolwiek jednostronne reguły użytkowania ani też uszytywniony nakaz stosowania określonego sposobu cięć.

O przeznaczeniu drzew do wyrębu decyduje przede wszystkim jakość drzewostanu. Zmierza się przy tym do możliwie szybkiej przebudowy drzewostanów o małej wydajności oraz drzewostanów rosnących na niewłaściwych siedliskach. Do tego rodzaju drzewostanu należą głównie silnie prześwietlone powierzchnie starodrzewu sosnowego najgorszej jakości, będące pozostałością po gospodarce leśnej prowadzonej oddzielnie na każdej parceli leśnej.

Bezparcelowe zagospodarowanie lasów chłopskich powoduje automatyczne zwiększenie powierzchni odnowieniowej. W celu umożliwienia stosowania racjonalnej mechanizacji prac leśnych, W a g e n k n e c h t proponuje dla odnowień sztucznych na terenach nizinnych przyjęcie minimalnej powierzchni odnowieniowej w granicach 1—3 hektarów.

Przed odnowieniem zrębów zupełnych należy na niektórych siedliskach stosować orkę zupełną, w powiązaniu z okresowym rolniczym użytkowaniem gruntu. Na po-

ważną uwagę zasługują ponadto zabiegi gospodarsze zmierzające do polepszenia zdegradowanych siedlisk. Zmechanizowane sadzenie i pielęgnowanie upraw w tym również i chemiczne pielęgnowanie upraw i młodników powinno znaleźć w przyszłości coraz szersze zastosowanie.

Wspomnieć wreszcie należy o produkcji drewna poza granicami lasu, któremu to zagadnieniu poświęca się wiele uwagi.

Z niemieckiego tłumaczył *Tadeusz Marszałek*

Praca wpłynęła do Komitetu Redakcyjnego 16 listopada 1963 r.

Краткое содержание

Крестьянские леса охватывают значительную часть общей площади лесов Германской Демократической Республики. В настоящее время эти леса уже не служат только удовлетворению собственных нужд владельцев лесов, а обеспечивают потребности народного хозяйства в целом в области древесного сырья. Развитие крестьянских лесов на этапе развернутого строительства социализма характеризуется переходом от индивидуального участкового хозяйства к кооперативному ведению хозяйства на больших площадях. На участках частного леса, внесённых в сельскохозяйственные производственные кооперативы, хозяйство ведётся самими членами кооперативов, в то время как опека над всеми лесами не являющимися собственностью государства, управление и надзор за выполнением хозяйственных задач в целом производится государственными лесными предприятиями.

Кооперативное лесное хозяйство находящееся в рамках сельскохозяйственного производственного кооператива представляет отрасль дополнительной продукции с выделением отдельно планирования и бухгалтерии. Лесоводственные основы ведения хозяйства в крестьянских лесах точно такие же как и в государственных лесах. Научной основой позволяющей вести лесное хозяйство соответственно условиям местопроизрастания и увеличивать производительность крестьянских лесов являются проводимые в настоящее время с 1961 года исследования условий местопроизрастания и лесоустроительные работы.

Zusammenfassung

Der Bauernwald nimmt in der Deutschen Demokratischen Republik einen erheblichen Teil der Waldfläche ein. Er dient heute nicht mehr allein zur Eigenversorgung der Waldbesitzer, sondern muss seinen Beitrag bei der Deckung des Rohholzbedarfes für die Volkswirtschaft leisten. Die Entwicklung des bäuerlichen Waldes ist in der Etappe des umfassenden Aufbaus des Sozialismus durch den Übergang von der Parzellen — zur genossenschaftlichen Grossraumbewirtschaftung gekennzeichnet. Der in die Landwirtschaftlichen Produktionsgenossenschaften eingebrachte Waldbesitz wird von den Genossenschaftsbauern selbst bewirtschaftet, während die Staatlichen Forstwirtschaftsbetriebe die Betreuung des gesamten Nichtvolkswaldes sowie die Anleitung und Kontrolle über sämtliche forstwirtschaftlichen Aufgaben ausüben. Innerhalb der LPG stellt die genossenschaftliche Waldwirtschaft einen Nebenproduktionszweig mit einer gesonderten Planung und Abrechnung dar. Die waldbauliche Behandlung der Bauernwälder erfolgt nach den gleichen Prinzipien wie im Volkswald. Als wissenschaftlich fundierte Grundlage für den Aufbau eines standortgerechten Waldes und zur Leistungssteigerung der Bauernwälder dient die seit 1961 laufende Standortserkundung und Forsteinrichtung.